

प्रथमसत्र

DC. Mar. I मुख्य मराठी अभ्यासपत्रिका I (सांकेतांक १४५०४)

आणि

A.C.Marathi I पुरक मराठी अभ्यासपत्रिका I (सांकेतांक १७५१०४)

श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

- १) कादंबरीचे स्वरूप आणि संकल्पना समजून घेणे.
- २) कादंबरीच्या घटकांचा अभ्यास करणे.
- ३) दि. बा. मोकाशी यांच्या आनंद ओवरी या कादंबरीचे सूक्ष्म अध्ययन करणे.

नेमलेली साहित्यकृती :-

आनंद ओवरी - दि. बा. मोकाशी

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	<ul style="list-style-type: none"> ● कादंबरीचे स्वरूप आणि संकल्पना ● कादंबरीचे घटक 	१५	२५
२	<ul style="list-style-type: none"> ● दि. बा. मोकाशी यांच्या लेखनाचा आणि लेखन वैशिष्ट्यांचा स्थूल परिचय ● दि.बा. मोकाशी यांच्या आनंद ओवरी कादंबरीच्या कथानकाचा अभ्यास 	१५	२५
३	<ul style="list-style-type: none"> ● आनंद ओवरी कादंबरीचा आशय, पात्रस्वरूप, वातावरणनिर्मिती आदि घटकांच्या आधारे सूक्ष्म अभ्यास 	१५	२५
४	<ul style="list-style-type: none"> ● आनंद ओवरी कादंबरीचा निवेदन, भाषा आणि शैली आदि घटकांच्या आधारे सूक्ष्म अभ्यास ● वरील घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ठ्यूटोरील/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे. 	१५	२५
		एकूण	६०
			१००

संदर्भग्रंथ :-

१. कुलकर्णी द. भी., कादंबरी : स्वरूप व समीक्षा - पद्मगंधा प्रकाशन
२. जाधव रा. ग. (संपा.) मराठी वाड्मयाचा इतिहास (खंड ७) म.सा.प. पुणे २००९
३. भागवत श्री. पु. आणि इतर, साहित्य अध्यापन आणि प्रकार (वा. ल.कुलकर्णी गौरव ग्रंथ) पॉप्युलर व मौज प्रकाशन, मुंबई १९८७
४. वष्ट जयंत प्रदक्षिणा (खंड १ आणि २) - कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे १९९१
५. वास्कर आनंद संपा. वाड्मयप्रकार : संकल्पना व स्वरूप (चरित्र, आत्मचरित्र आणि आत्मकथन- सदा कृहाडे) अन्वय प्रकाशन पुणे, २००८.
६. हातकणंगलेकर, म. द. (संपा) मराठी साहित्य प्रेरणा आणि स्वरूप - पॉप्युलर प्रकाशन मुंबई

प्रथमसत्र

DC. Mar. II मुख्य मराठी अभ्यासपत्रिका II (सांकेतिक १४५२०४)

लेखन कौशल्य

श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

- १) छापील माध्यमासाठी बातमी लेखन करण्यासाठी आवश्यक कौशल्य अवगत करणे.
- २) वृत्त आणि अलंकार यांचा परिचय करून घेणे.
- ३) रसग्रहण म्हणजे काय? ते समजून घेणे आणि कवितांचे रसग्रहण करणे.
- ४) मराठीच्या संदर्भात संगणकाचा परिचय करून घेणे.

अभ्यासघटक :-

- १) छापील माध्यमासठी बातमी लेखन
- २) वृत्त आणि अलंकार
- ३) रसग्रहण
- ४) मराठीच्या संदर्भात संगणकाचा परिचय

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	<ul style="list-style-type: none"> ● छापील माध्यमासाठी बातमी लेखन-छापील माध्यमाचे स्वरूप विशेष वृत्तांतकथन, बातमी व बातमीपत्र यांतील साप्य-भेद ● बातमीवरील भाष्य : संपादकीय, स्फुट आक्षेप लेखन ● छापील माध्यमासाठी प्रत्यक्ष लेखन करणे. 	१५	२५
२	<ul style="list-style-type: none"> ● वृत्त आणि अलंकार ● लगा क्रम, आक्षरगणवृत्त, मात्रावृत्त (जातीवृत्त), अक्षर छंद शादूलविक्रिडीत, वसंततिलका, भूजंगप्रयात, दिंडी, अनुष्टुभ, आर्या ● शब्दालंकार : अनुप्रास, यमक, श्लेष 	१५	२५
३	<ul style="list-style-type: none"> ● रसग्रहणाचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये, पाठ्येतर कवितेचे रसग्रहण 	१५	२५
४	<ul style="list-style-type: none"> ● मराठीच्या संदर्भात संगणकाचा परिचय ● संकेतस्थळ (वेबसाईड) शोधन, मराठीतून ई मेल तयार करणे, पाठविणे. ● मराठीतील ई जर्नलस् शोधणे, त्यांचे अवलोकन, अध्ययन करणे. 	१५	२५
	<ul style="list-style-type: none"> ● वरील घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ठ्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे. 		
		एकूण	६०
			१००

संदर्भग्रंथ :-

१. कुलकर्णी, गो.म. - रसग्रहण कला आणि स्वरूप, कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे
२. जोशी. प्र. ना. अलंकार व वृत्ते, विदर्भ मराठवाडा बुक कंपनी
३. धोंडगे रमेश, मराठी भाषा आणि शैली, दिलीपराज प्रकाशन पुणे,
४. पटवर्धन मा.त्र्यं. - छंदोरचना
५. मालशे मिलिंद, आधुनिक भाषाविज्ञान सिध्दांत आणि उपयोजन, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई१९९५
६. वाळिंबे मो.रा. सुगम मराठी व्याकरण लेखन - नितीन प्रकाशन, पुणे.

द्वितीय सत्र

DC. Mar. III मुख्य मराठी अभ्यासपत्रिका III (सांकेतांक २४५३०४)
आणि
AC. Mar. II पुरक मराठी अभ्यासपत्रिका II (सांकेतांक २७५२०४)
मराठी चरित्र
श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

- १) चरित्र वाड्मयाचे स्वरूप आणि संकल्पना समजून घेणे.
- २) चरित्र वाड्मयाच्या घटकांचा अभ्यास करणे.
- ३) विलास खोले लिखीत 'महर्षी धोंडो केशव कर्व' या चरित्राचे सूक्ष्म अध्यापन करणे.

नेमलेली साहित्यकृती :-

- १) 'महर्षी धोंडो केशव कर्व' - विलास खोले, गंधर्ववेद प्रकाशन.

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	<ul style="list-style-type: none"> ● चरित्र वाड्मयाचे स्वरूप आणि संकल्पना समजून घेणे. ● चरित्र वाड्मयाचा अभ्यास करणे. 	१५	२५
२	<ul style="list-style-type: none"> ● विलास खोले लिखीत 'महर्षी धोंडो केशव कर्व' मधील जीवनानुभवांचे स्वरूप 	१५	२५
३	<ul style="list-style-type: none"> ● विलास खोले लिखीत 'महर्षी धोंडो केशव कर्व' या चरित्राचे सूक्ष्म अध्ययन 	१५	२५
४	<ul style="list-style-type: none"> ● विलास खोले लिखीत 'महर्षी धोंडो केशव कर्व' या चरित्राची भाषा आणि शैली 	१५	२५
	<ul style="list-style-type: none"> ● वरील घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ठ्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे. 		
		एकूण	६०
			१००

संदर्भग्रंथ :-

१. जाधव रा.ग. (संपा.) मराठी वाड्मयाचा इतिहास (खंड ७) म.सा.प. पुणे, २००९.
२. भागवत श्री. पु. आणि इतर, साहित्य अध्यापन आणि प्रकार (वा. ल. कुलकर्णी गौरव ग्रंथ) पॉप्युलर व मौज प्रकाशन, मुंबई १९८७.
३. वास्कर आनंद संपा. वाड्मयप्रकार : संकल्पना व स्वरूप (चरित्र, आत्मचरित्र आणि आत्मकथन - सदा कन्हाडे) अन्वय प्रकाशन पुणे, २००८.
४. वष्ट जयंत प्रदक्षिणा (खंड १ आणि २) - कॉन्टिनेटल प्रकाशन पुणे, १९९१.

द्वितीय सत्र

DC. Mar. IV मुख्य मराठी अभ्यासपत्रिका IV (सांकेतांक २४५४०४)
व्यावहारिक मराठी
श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

- १) लेखनविषयक नियम समजून घेणे.
- २) मुद्रितशोधनाचे स्वरूप समजून घेणे आणि उतान्याचे मुद्रितशोधनाच्या खुणा करणे.
- ३) म्हणी, वाक्प्रचारार यांचे भाषेत उपयोजन करणे.
- ४) जाहिरातीचे स्वरूप समजून घेणे आमि मुद्रित माध्यमासाठी जाहिरात तयार करणे.

अभ्यासघटक :-

- १) लेखनविषयक नियम
- २) मुद्रितशोधन
- ३) म्हणी, वाक्प्रचार यांचे भाषेतील उपयोजन
- ४) जाहिरात

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	<ul style="list-style-type: none"> ● लेखनविषयक नियम ● मराठी साहित्य महामंळाने मान्य केलेले लेखनविषयक नियम 	१५	२५
२	<ul style="list-style-type: none"> ● मुद्रितशोधनामध्ये वापरल्या जाणान्या वेगवेगळ्या खुणा आणि त्यांचे अर्थ समजून घेणे, दिलेल्या उतान्याचे मुद्रितशोधन करणे. 	१५	२५
३	<ul style="list-style-type: none"> ● म्हणी, वाक्प्रचार यांचे भाषेतील उपयोजन ● म्हणी आणि वाक्प्रचार म्हणजे काय ते समजून घेणे. ● म्हणी आणि वाक्प्रचार यांचे भाषेत उपयोजन करणे. 	१५	२५
४	<ul style="list-style-type: none"> ● जाहिरात म्हणजे काय ते समजून घेणे. ● मुद्रित माध्यमासाठी तयार केल्या जाणान्या जाहिरातीचे स्वरूप ● मुद्रित माध्यमासाठी जाहिरात तयार करणे. 	१५	२५
	<ul style="list-style-type: none"> ● वरील घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ठ्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे. 		
		एकूण	६०
			१००

संदर्भग्रंथ :-

१. धोंगडे रमेश, मराठी भाषा आणि शैली, दिलीपराज प्रकाशन पुणे, १९८५.
२. नेमाडे, भालचंद्र, साहित्याची भाषा, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९८७.
३. मालशे मिलींद, आधुनिक भाषा विज्ञान सिध्दान्त आणि उपयोजन, लोकवाड्य गृह मुंबई, १९९५.
४. वाळींबे मो.रा. - सुगम मराठी व्याकरण लेखन - नितीन प्रकाशन पुणे.
५. जोशी चंद्रहास - मराठी लेखन दर्शन.